

Inštitút pre výskum
práce a rodiny

Rovné príležitosti, výmena zkušeností a príklady dobrej praxe ze zahraničí

Praha, 29.11. 2018

Situácia a výzvy agendy v Slovenskej republike

Silvia Porubánová

Inštitút pre výskum práce a rodiny, Bratislava

silvia.porubanova@ivpr.gov.sk

SR a agenda „rovných“ príležitostí:

- proces začlenenia agendy - dôvody, podmienky
- typy súvisiacich verejno-právnych dokumentov:
 - **deklaratívne, advokačné** (PVV, politické programy...)
 - **legislatívne** (Ústava SR, Antidiskriminačný zákon, Zákonník práce...)
 - **strategické** (Celoštátna stratégia rodovej rovnosti v Slovenskej republike na roky 2014-2019, Akčný plán rodovej rovnosti v Slovenskej republike na roky 2014-2019):

Strategická oblasť/priorita č.1: **Ekonomická nezávislosť a trh práce;**
Operačný cieľ 1.3. Vytvárať systémové predpoklady a opatrenia na zosúladovanie rodinného, osobného a pracovného života a tým zvýšenia zamestnanosti žien

Európska ambícia?

- zvyšovanie zamestnanosti žien i mužov...
- kvalita pracovných miest...
- dostupná starostlivosť...
- inovácie v organizácii...
- sociálna inklúzia, boj s chudobou...
- demografické benefity...
- nediskriminácia...

Prekonanie modelu:

Muž = živiteľ a žena = opatrovatel'ka

Deľba opatrovatel'ských, výchovných povinností i prerušenia práce

Slovenská realita?

- ťažkosti s využívaním flexibilných foriem práce...
 - nedostatok dostupných/kvalitných služieb starostlivosti o deti...
 - dilema plného úväzku vs. celodennej osobnej starostlivosti o deti - rodové dôsledky...
 - angažovaný prístup zamestnávateľov...
- pretrvávanie rodových stereotypov + delegovanie väčšiny „úloh dennej starostlivosti“ na ženu
- dlhá doba prerušenia pracovnej kariéry, prevaha plných pracovných úväzkov, starostlivosť o deti a rodinu ako dôvod ekonomickej neaktivity žien, nízkej miery zamestnanosti žien

Slovenská realita?

Znásobenie dôsledkov pre ženy:

- menej kvalitné a stabilné pracovné pozície
 - nižšie zárobky
- nedostatočné zastúpenie v rozhodujúcich pozíciách
 - “viac“ neplatenej práce
 - nižšie dôchodky
- znehodnocovanie investícií do vzdelania a talentu žien
 - nevyužívanie ženského ľudského kapitálu
- vyššie ohrozenie chudobou a sociálnym vylúčením

Zamestnávateľ ústretový k rodine, rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí

- súťaž MPSVR SR od roku 2000, od roku 2008 inovovaná
- formy ocenenia, základné ciele súťaže
- **„motivácia zamestnávateľov ku vytváraniu takých podmienok, ktoré sú citlivé k rodinným povinnostiam zamestnancov a zamestnankýň a verejné ocenenie tých zamestnávateľov, ktorí venujú systematickú pozornosť zosúlad'ovaniu pracovného a rodinného života, ako aj podpore rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí „**
- od roku 2018-súčasť VIA BONA SLOVAKIA

Vývoj zamestnávateľských priorít:

- 90-te roky, prelom tisícročia:
 - finančné príspevky zamestnancom a rodinám zamestnancov a zamestnankýň
 - zľavy, zvýhodnené nákupy,
 - pôžičky, bezúročné pôžičky, odpredaj,
 - zdravotné programy, príspevky na „regeneráciu pracovnej sily“, vitamínové programy, očkovania...
 - voľno časové a rekreačné aktivity,
 - organizované pobyty, prázdninové pobyty, školy v prírode...
 - benefity pre rodinných prísušníkov...

Súčasnost' „služieb pre rodiny“:

- Presunutie dôrazu na:
 - **náročnejšie, špecifickejšie, sofistikovanejšie opatrenia...**
 - firemne, rodinne i osobne **zacielenejšie aktivity...**
- Inovatívne opatrenia majú ambíciu:
 - umožniť **zosúladenie pracovného, rodinného a osobného života** zamestnancov a zamestnankýň
 - integrovať **pracovné, rodinné, vzdelávacie záujmy a záujmy osobného charakteru**
 - podporovať **vyvážený zdravý životný štýl** zamestnancov a zamestnankýň

Konkrétne aktuálne priorizované oblasti:

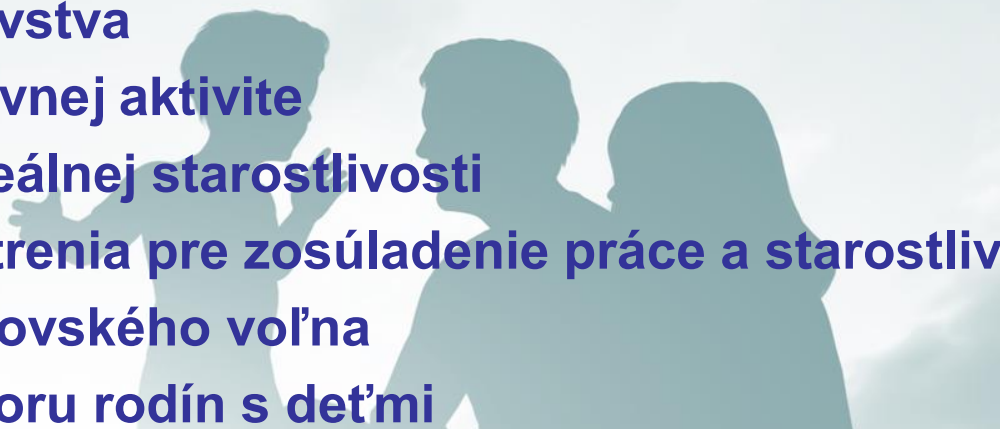
- **Výmena a „posúvanie“ skúseností, informácií ohľadom:**
 - **prípravy na rodičovstvo**
 - **rodičovstva ako novej životnej situácie**
 - **starostlivosti a výchovy detí**
 - **predškolských zariadení**
 - **návratu po rodičovskej dovolenke**
 - **programov na podporu matiek**
 - **telepráce rodičov malých detí**
 - **podpory otcov a otcovstva vo firmách**
 - **podpory zdieľanej/delenej starostlivosti o rodinných príslušníkoch...**

Príklady novších prorodinných opatrení:

- Antidiskriminačné dohody...
- Programy *Work Life Balance*...
- Programy *Maternity leave and return programme*...
- Dni rôznorodosti...
- **Kafetéria systém**- voliteľné sociálne príspevky (relax, oddych, šport)
- Firemné **akčné plány rodovej rovnosti, školenia rodových rozdielov**...
- **Etické poradne, interné etické kódexy, kódexy správania**...
- **Nízkorozpočtové firemné projekty** - tipy a aktivity podporujúce rovnováhu osobného a pracovného života...

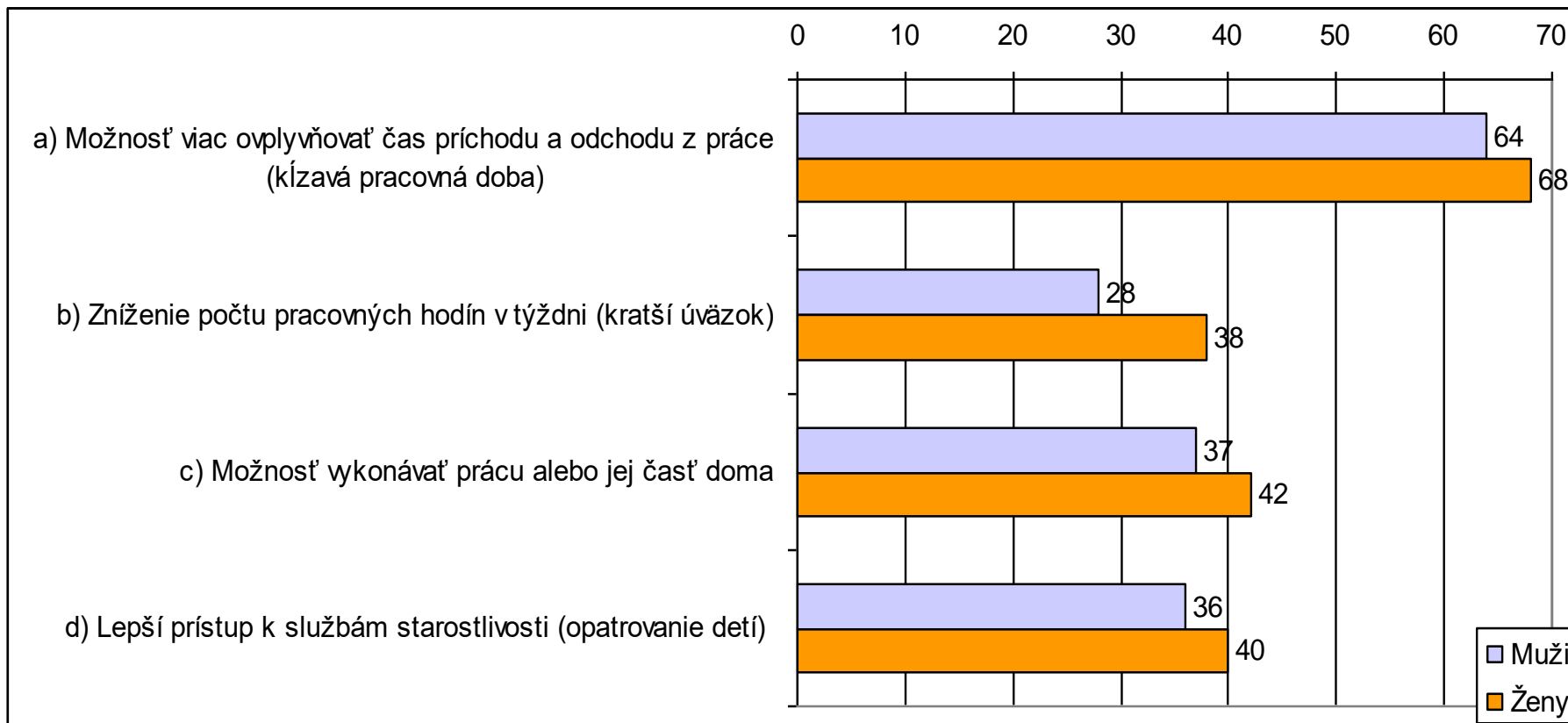
Reprezentatívny výskum názorov rodičov s aspoň jedným dieťaťom vo veku do ukončenia ZŠ /678 rodín z celej SR/ MVK, 2014:

Názory, preferencie a skúsenosti rodičov „malých detí“

- Dopady rodičovstva
 - Zmeny v pracovnej aktivite
 - Predstavy o ideálnej starostlivosti
 - Názory na opatrenia pre zosúladenie práce a starostlivosti
 - Čerpanie rodičovského voľna
 - Názor na podporu rodín s deťmi
-

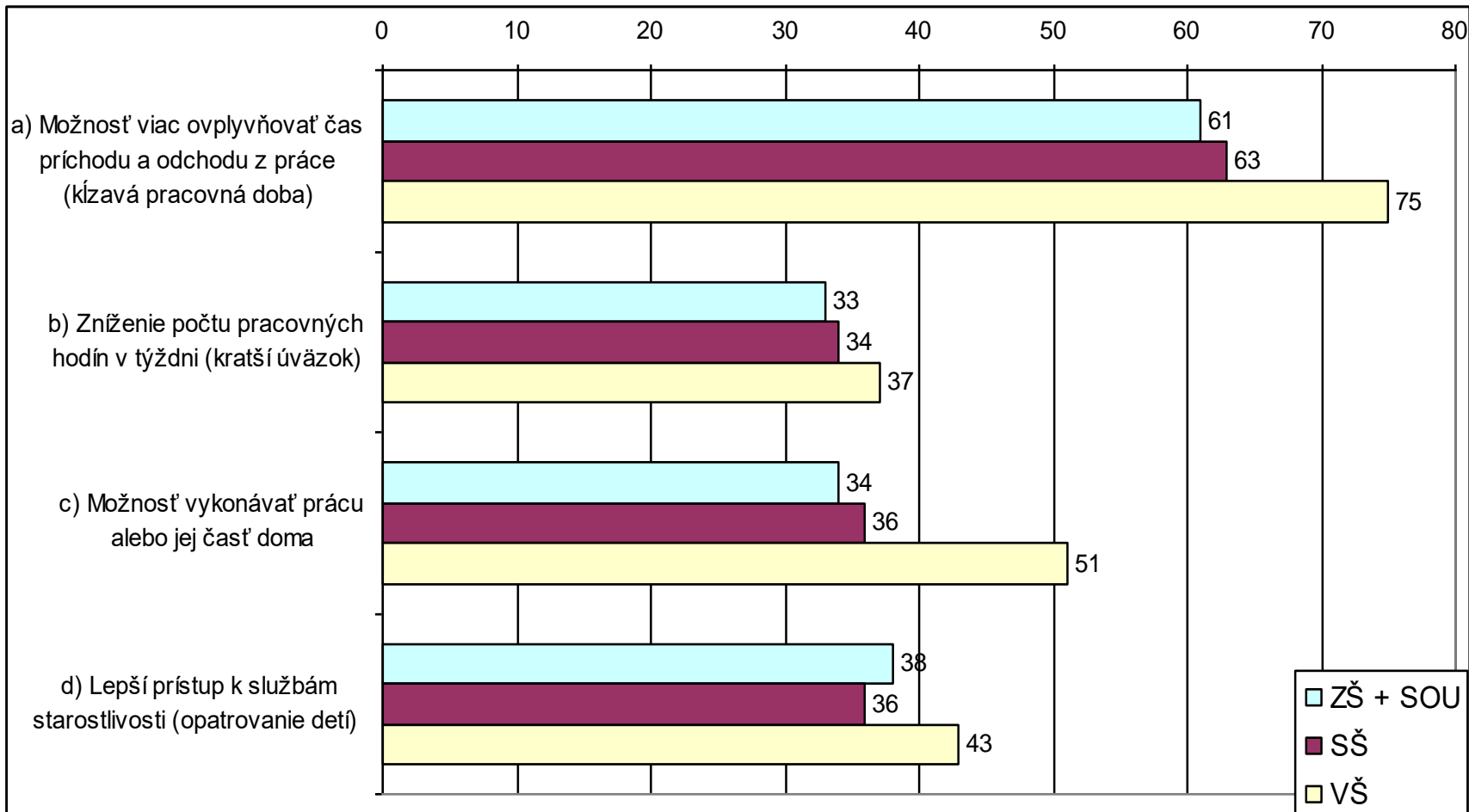
Veľmi užitočné opatrenia pre zosúladenie práce a starostlivosti – otcovia vz. matky

„Aké užitočné sú vo všeobecnosti, podľa Vás, z hľadiska dosiahnutia rovnováhy medzi pracovným a osobným životom rodičov (opatrovateľov) malých detí nasledovné možnosti?“

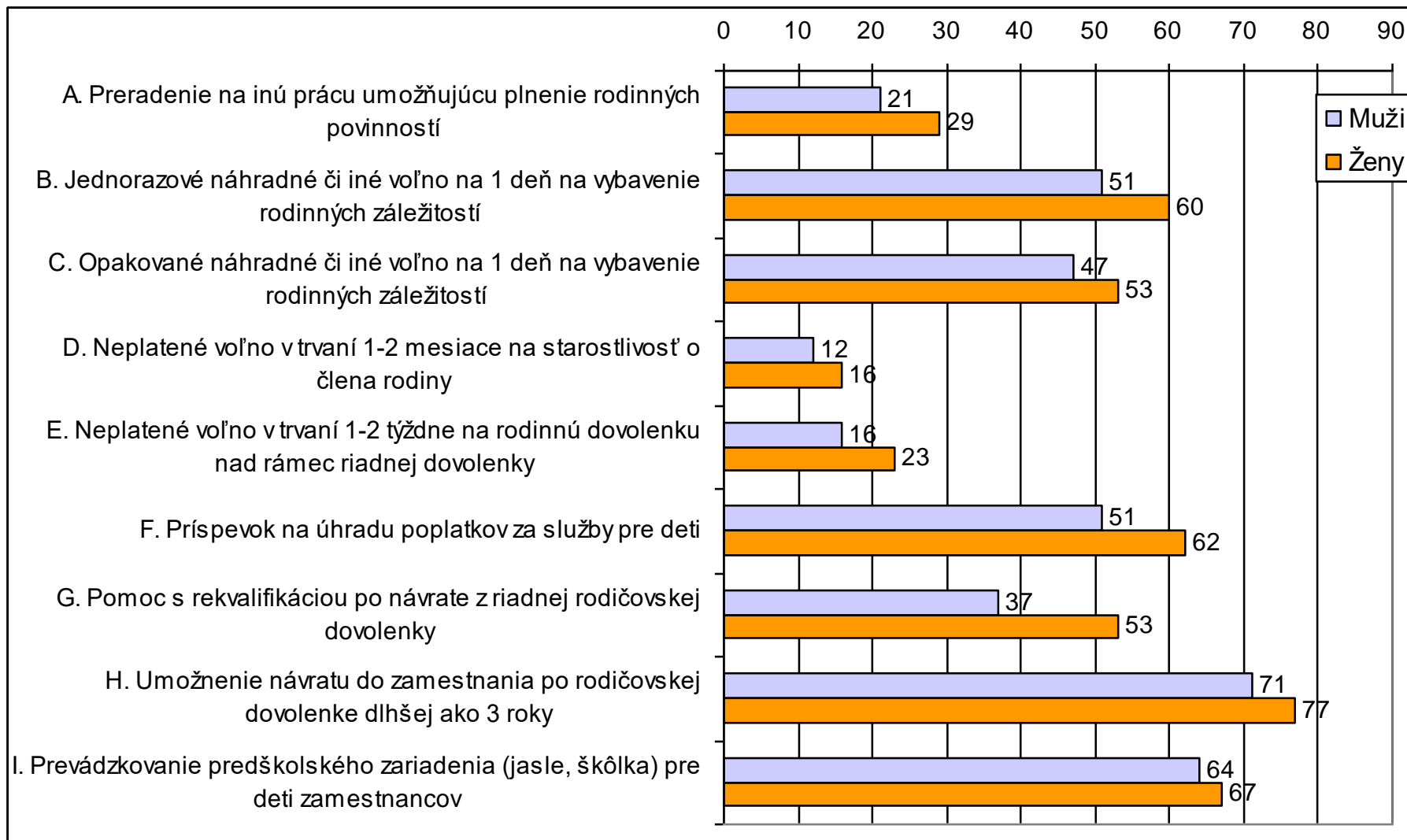
Veľmi užitočné opatrenia pre zosúladenie práce a starostlivosti – podľa vzdelania

„Aké užitočné sú vo všeobecnosti, podľa Vás, z hľadiska dosiahnutia rovnováhy medzi pracovným a osobným životom rodičov (opatrovateľov) malých detí nasledovné možnosti?“

Rozhodne vítaná podpora od zamestnávateľa – matky vz. otcovia

„Ktoré z nasledujúcich opatrení by ste uvítali Vy osobne zo strany Vášho zamestnávateľa (aj potenciálneho, budúceho)?“

**Ďakujem za pozornosť,
prajem krásny deň !**